

La tècnica per comprendre textos i fer comentaris s'arpen fent-la servir. Continuem avançant de mica en mica.

Ara, després de llegir una primera vegada el següent fragment de Plató,

- Si algú no és capaç de discernir amb la raó la idea de bé, distingint-la de totes les altres, ni de triomfar, com en una batalla, sobre totes les dificultats, esforçant-se per fonamentar les demostracions no en l'aparença sinó en l'essència de les coses per poder refutar al final totes les objeccions, ¿no diràs d'ell que no coneix el bé en si ni cap altra cosa bona, sinó que, fins i tot en el cas que assoleixi alguna imatge del bé, ho farà per mitjà de l'opinió, però no de la ciència? [...]
- Sí, per Zeus! –va exclamar–. Diré tot això i amb totes les meves forces.
- Aleshores, si algun dia has d'educar realment aquells fills que ara imagines criar i educar, no els permetràs, crec jo, que siguin governants de la comunitat i dirigeixin els assumptes més importants mentre estiguin privats de raó, com si fossin línies irracionals.
- No, en efecte –digué.
- ¿Els prescriuràs, doncs, que es dediquin particularment a aquella disciplina que els faci capaços de preguntar i respondre amb la més gran competència possible?
- Els ho prescriuré –va dir–, completament d'acord amb tu.
- ¿I no creus –vaig dir– que tenim la dialèctica en el lloc més alt dels nostres ensenyaments i que no hi ha res que pugui posar-se amb justícia per damunt d'ella, i que ella és com el cim de tot ensenyament?

PLATÓ. República, 534c

el tornem a llegir i subratllem les idees que considerem fonamentals

- Si algú no és capaç de **discernir amb la raó la idea de bé**, distingint-la de totes les altres, ni de triomfar, com en una batalla, sobre totes les dificultats, esforçant-se **per fonamentar les demostracions no en l'aparença sinó en l'essència de les coses** per poder refutar al final totes les objeccions, ¿no diràs d'ell que no coneix el bé en si ni cap altra cosa bona, sinó que, fins i tot en el cas que assoleixi alguna imatge del bé, ho farà per mitjà de l'opinió, però no de la **ciència**? [...]
- Sí, per Zeus! –va exclamar–. Diré tot això i amb totes les meves forces.
- Aleshores, si algun dia has d'educar realment aquells fills que ara imagines criar i educar, **no** els permetràs, crec jo, que siguin **governants de la comunitat** i dirigeixin els assumptes més importants **mentre estiguin privats de raó**, com si fossin línies irracionals.
- No, en efecte –digué.
- ¿Els prescriuràs, doncs, que es dediquin particularment a **aquella disciplina que els faci capaços de preguntar i respondre amb la més gran competència possible**?
- Els ho prescriuré –va dir–, completament d'acord amb tu.
- ¿I no creus –vaig dir– que tenim **la dialèctica en el lloc més alt** dels nostres ensenyaments i que no hi ha res que pugui posar-se amb justícia per damunt d'ella, i que **ella és com el cim de tot ensenyament**?

La primera pregunta que fan a les PAU és:

Expliqueu breument –al voltant de 40-80 paraules– les idees principals del text i com hi apareixen relacionades. [2 punts]

Això és el que equival a:

Quina és l'idea principal del fragment?

Quines altres idees hi apareixen?

Quina estructura de relació hi ha entre elles?

Idea principal:	La dialèctica és el cim de tot l'ensenyament, ja que només ella permet arribar al coneixement del bé que necessitem per governar-nos i per governar.
Altres idees que hi apareixen:	El veritable coneixement, la ciència, consisteix en saber discernir amb la raó la idea de bé. Això ens permet fonamentar les demostracions no en aparences sinó en l'essència de les coses. No es pot ser governant si s'està privat de raó (coneixement de l'essència, coneixement del bé). La dialèctica ens permet arribar al coneixement racional del bé. Hem de formar en la dialèctica als governants de la comunitat.
Estructura de l'argumentació:	En aquest text Plató defensa que: La dialèctica és el cim de tot l'ensenyament. Ella permet arribar, amb la raó, al coneixement del bé. Necessàriament els governants de la comunitat han d'estar formats en la dialèctica. Per dir-nos això ho argumenta de la següent manera: <u>Parteix</u> de considerar que el veritable coneixement, ciència, consisteix en discernir amb la raó la idea de bé que ens permet fonamentar les demostracions no en aparences sinó en l'essència de les coses. <u>A continuació</u> considera que no es pot permetre governar la comunitat a qui estigui privat de raó. (Està donant per sobreentès que governar la comunitat és la més alta dignitat) <u>Dedueix</u> de les dues consideracions anteriors que els governants han de formar-se en aquella disciplina que aporti el veritable coneixement. <u>Conclou</u> que, com que la dialèctica és aquesta disciplina, la dialèctica és el cim del coneixement.

La segona pregunta que fan a les PAU és:

Expliqueu breument -al voltant de 5-15 paraules en cada cas- el significat, en el

text, de les paraules o expressions següents. [1 punt]

a) «el bé en si»

b) «opinió»

«el bé en si»	Plató considera que les coses materials només son cognoscible perquè reflecteixen la realitat (que és una, eterna, ingenerada, incorruptible) que està al mon de les idees. El mon de les idees està jerarquitzat i al cim d'ell està l'idea de Bé que dona llum a la resta de les idees. Degut a això, tot el que és participa del bé, però no és "el bé en sí". Aquest es troba (un, etern, ingenerat, incorruptible) al mon de les idees.
«opinió»	Plató distingeix dos tipus de coneixement: El veritable coneixement (conèixer les essències immutables, les idees), al que denomina ciència o episteme. Es refereix al coneixement de la raó. El coneixement de les coses canviants, els reflexes o les ombres que a la matèria deixen les idees immutables. A aquest al denomina "opinió" i es refereix als coneixements dels sentits.